

North Atlantic Odyssey 2014

VERSLAG

Natuur.reizen

nummer 1

2014

Dominique Verbelen

De natuur heeft je nodig. En vice versa.

natuurpunt

Colofon

Schip: Plancius/Oceanwide Expeditions
Kapitein: Evgeny Levakov
Expeditioneleider: Brent Houston
Assistent expeditioneleider: Andrew Bishop
Gidsen Oceanwide: Louis Beyens, Albert Beintema, Erin McFadden, Rupert Pilkington, Bob Brown, Bill Smith

Touroperator: Inezia Tours
Gidsen Inezia Tours: Jack Folckers, Ab Steenvoorden, Pieter van der Luit

Natuur.begeleiders: Gerald Driessens, Walter Roggeman, Geert Spanoghe, Peter Symens, Dominique Verbelen

Tekst: Dominique Verbelen/Natuurpunt
Foto's: Dirk De Smet/Natuurpunt, Guy Huylebroeck/Natuurpunt, Frank Maes/Natuurpunt, Jack Folckers/Inezia Tours
Tekening: Irissa Bogaerts

Wijze van citeren: Verbelen D., 2014. North Atlantic Odyssey 2014. Natuur.reizen, 2014, nr. 1. Mechelen

North Atlantic Odyssey 2014: een ijzingwekkende Natuur.reis

Donderdag 5 juni: verlangen

Verlangen. Groot. Naar water en golven. Naar ijs. En beer. En meer. Morgen wordt Hansweert overspoeld door Natuurpunters. 116, om exact te zijn. Geen Walk for Nature, geen Algemene Vergadering. De zwerm stapt op de *'Plancius'*. In een vorig leven deed dit ding nog dienst als een oceanografisch onderzoeksschip van de Nederlandse zeemacht. Toen nog als de *'Tydeman'*. Maar sinds 2004 pendelt ze fier van Noord naar Zuid. Antarctica-Spitsbergen. Heen en weer, alsof het niets is. De Noordse stern en achterna.

Niet dat we vis gaan vangen of een Nicole & Hugo-cruise zouden hebben geboekt. *'Goeie morgen, morgen'* blijft een fatsoenlijk nummer, daar niet van, maar ons verlangen gaat minder richting olifantenpijpen. Naar het noorden, daar moeten we heen. Over de Noordzee, langsheen de Shetlands en Fair Isle. Eilandhoppen op Jan Mayen. Walrussen bewonderen op Poolepynten. Ongerepte natuur op een ijzig continent dat op smelten staat.

Alles staat klaar, denk ik. Zeebenen, thermisch ondergoed en engelengeduld, om 12 dagen de golven te bekijken tot ze veranderen in ijs. Een magisch moment: voor de eerste keer het pakijns in. Ik ga er van uit dat dat vergelijkbaar moet zijn met een kindje baren, maar dan zonder gepuf en gekreun. Opperste gelukzaligheid na een lang verlangen naar. We gaan slapen want het busje komt zo. Om 05:00, meer bepaald.

Vrijdag 6 juni: de voorkant is de achterkant

Een eerste dag op een nieuw schip is altijd wat vreemd. Als aankomen in een vreemd land. Gangen die naar gesloten deuren leiden. Kajuiten die onvindbaar worden. De voorkant van het schip die plots de achterkant blijkt te zijn. Het blijft wennen. Maar heerlijk om weer op zee te zijn. De golven voelen vertrouwd aan. Alsof ze er altijd al zijn geweest, rollend van links naar rechts, of omgekeerd, als onvermoeibare pendelaars naar een niet nader bepaalde bestemming. Ze doen het rustig aan vandaag, die golven. Als een slecht gestreken laken, gerimpelde oppervlakte, uitgestrekt over een oneindige vlakte van waterige rust.

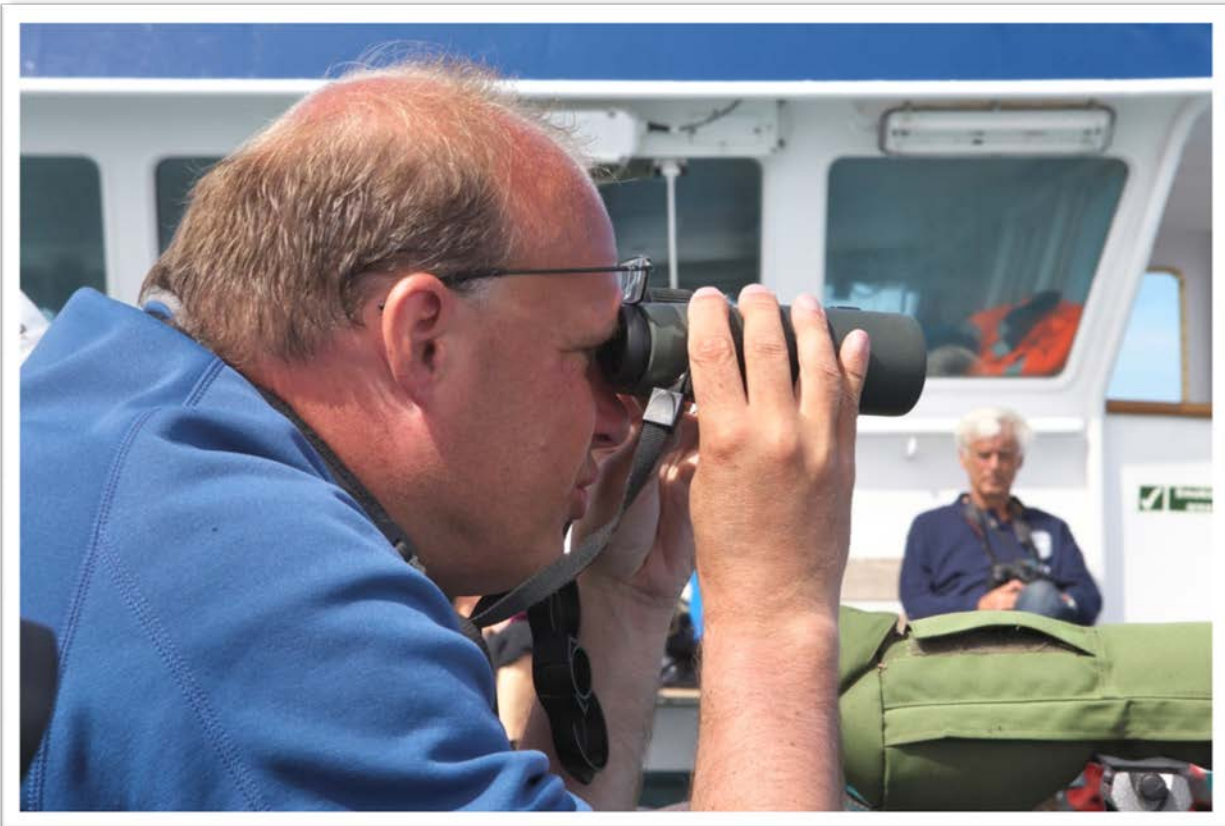
Safety drill, welkomstwoordjes, drink van de kapitein: vaste ingrediënten van een eerste dag aan boord. De lok van de golven is voor sommigen sterk. Swarovksi, Leica, Zeiss en aanverwante kijkbuizen beheersen al gauw de buitendekken. Gewone zeehond (1), Grijs zeehond (1), Bruinvis (15) en Tuimelaar (3) zwommen zich vandaag op de zoogdierenlijst. Voor de leken wordt het toch even wennen. Kleine rugjes van kleine Bruinvisjes. Lastig op een rimpelende zee. Frustratie van elke beginnende zeekijker. Maar volhouden is een kunst en wie die kunst beheerst, scoort vroeg of laat.

Het is een terugzien van vele bekenden en van namen waarop we nu plots ook een gezicht kunnen plakken. Allen met eenzelfde drive om van deze trip een onvergetelijk avontuur te maken. Ik ben moe. Het was een lange dag en een klein slaapje zal goed doen. Morgen gaan we er vol tegenaan.

Zaterdag 7 juni: zeeliefde

Het begint me weer te dagen hoe graag ik de zee eigenlijk wel zie. Een oneindige massa water met de standvastige wil om zee zijn, niet meer, niet min. Ze maakt me machtig rustig, zonder

ze het zelf weet, neemt alle zorgen weg, houdt al mijn gedachten voor zich en omsluit me met een gulle goedheid na te veel dagen van gedwongen afwezigheid aan land.

Scannen tot je haar er bij uitvalt (onder het toezicht van weidevogelexpert Albert Beintema) (foto: Jack Folckers/Inezia Tours)

Witsnuitdolfijnen liggen in de ochtendschemer op het water wakker te worden. Ook voor hen is het nog vroeg dag, ook voor hen is het weekend. Beetje bij beetje dient ander gevogelte zich aan. Alken en Zeekoeten schieten laag over de golven. Papegaiduikers zoeven als kleine torpedootjes heen en weer. Net een veerman: van de broedkolonie naar de voedselgronden en terug. Omdat het moet, voor de kleintjes. Guitige beestjes, die ‘papduikers’, met hun bolle wangen en grappige feestneus. Nabij de Doggersbank pletsen honderden Jannen het water in. Een feeding frenzy. De gedekte onderwatertafel lokt een Noord-Atlantische dwergvinvis. Geniepige gluiperds zijn het. Zeg dat ik het gezegd heb. Je kan er geen staat op maken. Hun blow is niet meer dan een flauwe puf die bij een beetje wind ruim in het niets verwaait. Groot zijn ze ook al niet, toch niet voor een walvis, en met hun onnozele rugvin gaan ze meestal onopgemerkt voorbij. Ik moet ze niet. Tuimelaars (5): daar hou ik meer van, al maakt de gedachte dat de grenzeloze vrijheid van de oceaan elk jaar weer aan honderden dolfijnen wordt ontnomen om door een hoepel te springen en of tegen een bal aan te pitsen me elke keer weer intriest. Dieren-rijk, mens-dom. Of hoe ook een taal de juiste verhoudingen schetst.

Het is een rare dag. We varen echt te ver oost, te ver van de Schotse kust. Brent, de Amerikaanse expeditieleider, brengt duidelijkheid tijdens de recap. De Noren komen woensdag de basis op Jan Mayen bevoorraden. Een gans gedoe waarbij ze geen toeristen dulden. Willen we op deze magische plek landen, dan moet het dinsdag gebeuren. Simpel zat. De drie generators gaan aan. Het schip gaat hard, loeihard. Met 12,5 knopen zit het op sprintsnelheid. Balen: we missen de voedselrijke opwellingen tegen de kust aan. Hoop: dit geeft ons meer dagen aan de rand van het pakij. Trips richting Noord blijven onvoorspelbaar.

Zee- en ijsgang, mist, de Noren: alle kunnen ze met een vingerknip het schema dat we maanden op voorhand zorgvuldig in onze hoofden hadden uitgedokterd grondig veranderen. Het is wat het is en we nemen het zoals het komt. De innerlijke mens klaagt niet. Lekker eten, opgediend door een bataljon vrolijke Filippinas.

Zelfs de schaduw zocht mee (foto: Frank Maes/Natuurpunt)

Rare dag ook voor de triplijst. Gierzwaluw, Zomertortel, Fitis, Winterkoning, Steenloper en Scholekster zijn nu niet meteen de soorten die je midden op de Atlantische Oceaan zou verwachten. Vast op weg naar een noordelijke broedplek. Knap. De voordrachten worden druk bijgewoond. Gerald Driessens vult de lounge met een ongebreidelde pluimenkennis. Man, wat weet die kerel veel. Topplaten, zeer bevattelijke uitleg en handige tips voor de vogelleek. Naar de avond toe wordt de Plancius ingenomen door een stijgende quizkoorts. De eerste reeks van Mastermind vult de bar en na 20 vragen plaatsen 'Actiegroep Bourgoyen-Ossemeersen', 'Antofopo', 'De Bevertjes' en de 'Ark van Noah' zich op een gedeelde eerste plek. De avondlijke traktaties van de Actiegroep aan de quizmaster worden door de quizmaster geenszins beschouwd als een poging tot omkoping.

Zondag 8 juni: dansend op het ritme van de golven

Ronduit fascinerend hoe anders de zee er elke dag weer uitziet. 50 tinten grijs, lijkt het wel. Of hoe ook saai kan boeien, als je er voor openstaat tenminste. Een dag vol Stormvogeltjes. Piepkleine, dappere vleugeltjes, fladderend boven 'hun' zee. Stofjes, ietwat gehaast, alsof ze maar even kunnen blijven wegens 'nog een dringende afspraak met iemand, even verderop'. Echte rakkertjes zijn het, dansend op het ritme van de golven. Wat een contrast met het grof geweld van Grote jagers. Bruine lomperds met een uitgesproken branie. Zelfzeker, dat wel. Achter elke Jan gaan ze aan. Gewoon, even gemeen hun visje pikken. Soms ook voor de lol. Tonen wie de baas is in dit stuk zee. Moet kunnen, al maken ze er zich niet bepaald

sympathiek door (maar dat lijkt niet hun zorg te zijn). Elk zijn ding, en hun ding is vogels pesten, en dat doen ze goed. Jammer dat er op zee geen hoek is, anders had ik ze er één voor één in gezet: op de knieën en de vleugels boven het hoofd, tot de meester zegt dat ze weer in de vogelklas mogen plaatsnemen.

Onthaasten is een mooie deugd (foto: Jack Folckers/Inezia Tours)

We gaan nog steeds hard noord. Net als een verdwaalde Gierzwaluw. Twee Boerenzwaluwen doen vreemd aan op de open oceaan. Iemand moet hen toch even zeggen dat ze hun doel ver zijn voorbijgevlogen. Ofwel hebben ze een rare goesting en zien ze meer in de zee dan in een kleine koeienstal van een zeldzaam keuterboertje. Zeezwaluwen. Misschien is dit hun evolutionaire weg vooruit om aan de dreiging van het stakkerende boerenland te ontsnappen.

Geen idee op hoeveel de bruinvisteller intussen staat, maar de rollende vinnetjes tikken aan. Mooi, al hopen we op net ietsje meer. Ietsje groter ook, mocht het enigszins kunnen. De goesting in Orka & co is groot. Twee drijvende boomstammen zorgen voor de nodige beroering. Helaas pindakaas. 't Zou mooi geweest zijn. Golfjes doen een poging om een vinvorm aan te nemen maar echt veel verder brengt het ons niet. Sommigen geloven er niet meer in. En net dat moet je niet doen. Niet op zee. Vroeger niet, nu niet, later niet. Toegegeven: de zee is vooral heel veel water. Maar spetters zitten er wel. Alleen zitten ze meer onder dan boven en is het wachten op dat ene moment dat ze even komen piepen om een luchtje te happen. En net dat deden ze. Exact om 19:30. Orka's! Wat volgde was een aaneenschakeling van extatische bewondering voor een kudde van minstens 12 van deze joekels die van de zee even een stukje hemel op aarde maakten, al duurde dit 'even' toch best wel een uurtje. Zelden zoveel emotie gezien. De grootste doemdenkers kregen hun ongelijk voorgeschoteld in de vorm van kanjers van rugvinnen (van papa Orka), kleintjes (aan de zij van mama Orka) en een aandachtige schare Grote jagers, Stormvogeltjes en NoSto's (roepnaampje voor Noordse stormvogel). Wat was dit gaaf. Topbeesten zijn het. Een Plancius

vol Natuurpunters zag net gewoon iets machtigs aan zich zien passeren. Na zoveel schoonheid past alleen nog stilte en intens geluk.

Orka's klieven vlakbij door het water (foto: Guy Huylebroeck/Natuurpunt)

Maandag 9 juni: zwarte zwaarden door het water

Het gros van het schip ligt nog te knorren. Een handvol fanaten houdt vanaf schemerduister voor hen het boeltje in de gaten. Schemerduister wordt trouwens een zeldzaam goed. Vanavond wippen we over de poolcirkel en gaan we vol voor de pooldag. Rare gewaarwording, zo almaar licht.

De zoekers halen er een groep Orka's uit, om 06:47. Reden om de knorrers uit hun pyjama te schudden met een *'Good mornig everybody. Good morning. We have 12 Orca's waiting for you'*. Sterk: hoe een O, een R, een C en een A voor een razendsnel wakker worden kunnen zorgen. Het dek zwermt in een handomdraai vol. Een aantal slaapdronken, een enkeling in pyjama. Op hun gemakje klieven de zwarte zwaarden door het water. Zonder moeite. Het lijkt ernaar alsof het mannetje de buurt verkent en zijn clubje naar de beste voedselplek leidt. Ongedwongen maar trefzeker. Gewoon om stil van te worden. Een paar mensen zei me achteraf dat ze bijna konden huilen bij deze waarneming. Klinkt wat zwaar op de hand maar daar gaat het om: overspoeld worden, meegezogen in het verhaal dat de zee en haar bewoners elke dag schrijven. En beseffen dat we hier even deel mogen van zijn.

Verdriet ook, in het Noorden. Een paartje Bontbekplevier strijkt op het achterdek neer. Ze hadden vast plannen richting Groenland maar het ziet er niet goed uit. De trektocht vanuit Noord-Afrika eist haar tol. Het vrouwtje zit met afgehangen vleugels triest te wezen. Haar

halfdichtgeknepen oogjes laten haar einde vermoeden. Het mannetje beseft dat ze verder moeten en port zijn maatje zachtjes aan om weg te vliegen. Maar het gaat niet meer. De krachten zijn op. Telkens als het mannetje opvliegt, gaat ze wel even mee de lucht in maar keert ze noodgedwongen terug naar de Plancius. Haar dagen zijn geteld. Zij weet het. Hij weet het. Tegen de avond aan vliegt het vrouwtje alleen op en keert ze niet meer terug. Te moe, vast uitgeput neergeploft in de golven. Het mannetje staart verweesd om zich heen. Vogels kennen ook verdriet.

Bontbekkenveredriet op de rand van een zodiac (foto: Dirk De Smet/Natuurpunt)

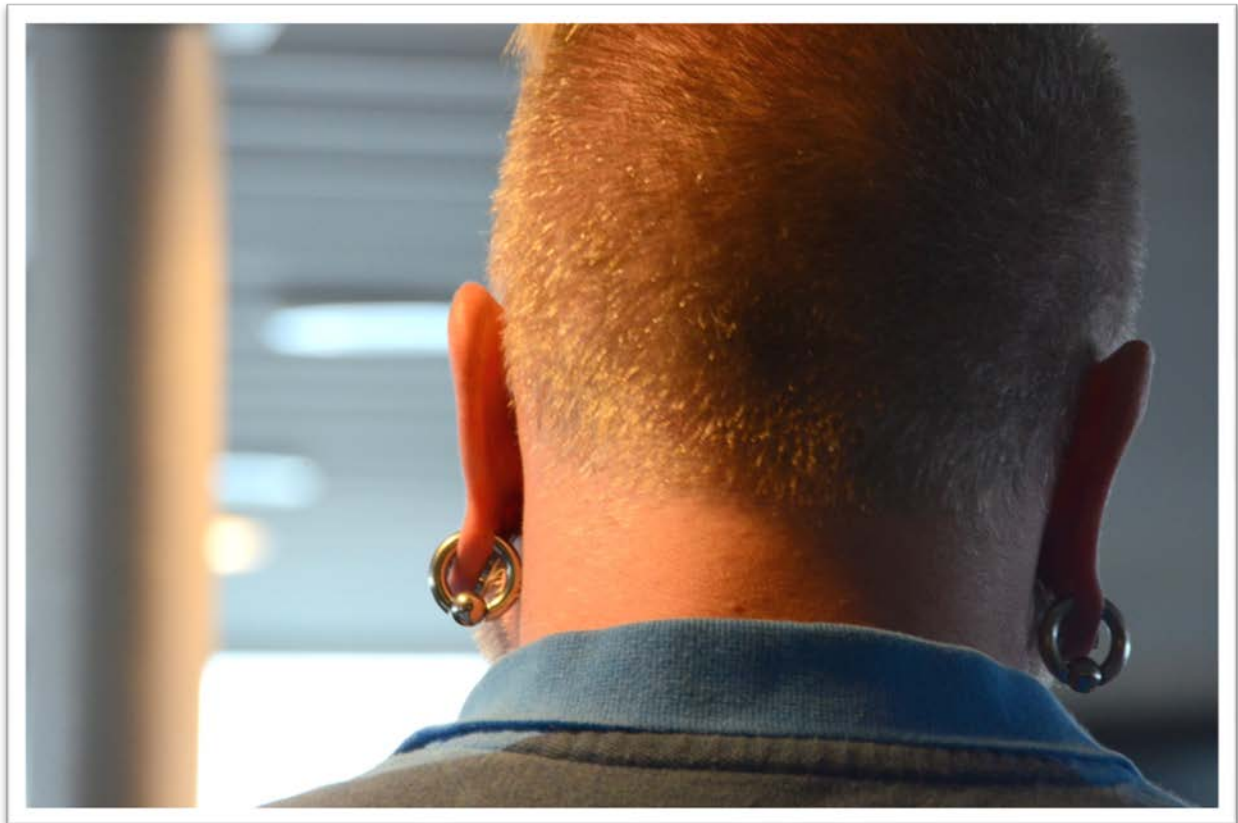
De Gamma-uil vaart nog steeds mee. Die gaat als dagactieve nachtvlinder mooie tijden tegemoet met een nakend 24-uur lichtregime, al zal het qua temperatuur toch best wat fris worden voor dit klein insect. Een Atalanta fladdert wat rond, terwijl de Orka's zich blijven aanmelden, het ene groepje na het andere. Een mens zou er zowaar gewoon kunnen aan worden. Maar waar zit de rest? Geen spuitfonteinen, geen wapperende walvisstaarten, geen opspringende beesten. Misschien zijn ze zeeziek en lukt het niet zo vandaag. Dwergvinvis werkt beter mee: een trio duikt vlak voor het schip op. Eindelijk een waarneming die het gros kan oppikken. Zalig dicht, al zal deze dwerg onder de reuzen zelden voor veel vervoering zorgen. Ze hebben het gewoon niet. Maar we zijn blij dat ze er zijn.

Dirk verjaart vandaag (gelukkige verjaardag, Dirk!). Na het avondeten wordt hij door de keukenploeg gefeliciteerd. Best wel speciaal om zo een jaartje ouder te mogen worden. Bill, een bijzonder energieke Scotsman, heeft een erg fraaie verjaardagskaart voor hem gemaakt, recht uit het hart. Dit wordt vast een onvergetelijke herinnering aan een (hopelijk) al even memorabele trip. Bill is een topkerel die het beste uit elk mens probeert te halen, hen laat inzien dat het vanzelfsprekende meestal niet zo vanzelfsprekend is. Hij zou zo een vriend voor het leven kunnen worden.

Dinsdag 10 juni: badeendjes

Zeemannen kennen vele gewoontes. Fluiten op een schip brengt ongeluk. Over paarden praten ook. Voor hen is dit echt geen nonsens maar bittere zeemansernst. Op zich slaat het natuurlijk nergens op. Het bijgeloof is geworteld in een tomeloos respect voor de zee. De zee is gul. De zee geeft veel. Maar de zee kan ook nemen. Plots, onverwachts, onverbiddeijk, staalhard. Zij heerst, zij beslist over goed en kwaad. Zoveel macht dwingt respect af.

Ook ons respect voor de pure kracht van water is groot en dat zal Neptunus vast voelen. De onmetelijke wijsheid, golven die zich uitspannen tot aan de einder. Alleen Neptunus die weet wat er achter die einder in de aanbieding staat. Orka's. Alweer. En opnieuw 's ochtends in de vroegte. Net alsof ze in het klein stationnetje staan te wachten om naar hun werk te gaan. Want werken is het wel om vis op de plank te krijgen. Middelste jager met lepels en twee verre Koningseiders zorgen voor een eerste Arctische toets. Ook de thermometer doet hard zijn best om aan te tonen dat we echt wel op weg zijn naar heel erg noord. 4° C. Niet dat de vingers ervanaf vriezen, maar toch. Enkel de kapitein houdt het vooralsnog op een T-shirt. Kapiteinen zijn echte mannen. En kapiteinen hebben baarden. Er zijn nog zekerheden in het leven.

Impressie van een expeditieleider (foto: Frank Maes/Natuurpunt)

De trip dobbert gezapig door. Een Odyssey, een 'op weg zijn naar', met z'n allen. Natuurpunt drukt behoorlijk haar stempel op deze trip. De voordrachten worden goed bijgewoond en de begeleiders proberen er voor iedereen te zijn. Sommige zoeken zich de ogen uit hun kassen, andere voorzien de vogelleek van tekst en uitleg over elke pluim, elke vin, elke golf. 14:28 wordt een kantelpunt. Een Kleinste jager met ontegelijk lange staartpennen, Kortbekzeekoet, Noord-Atlantische dwergvinvis: er is 'iets' aan het gebeuren. En plots: twee Noordelijke butskoppen. Ver. Dat wel. Boven de zeespiegel lijkt alles eender, maar onder lijkt de

topografie best interessant. Vanaf 17:00 is het hek van de dam. Alsof ze alle terugkomen van hun werk. Butskoppengekte. O-ve-ral Butskoppen. Bol voorhoofd, robuust lijf, rechte rugvin, ver naar achteren geplaatst, donkerbruine borsten. Een paar hebben een blekere kop, enkele springen bijna volledig uit het water om zich met een reuzensplash op het water te laten pletsen. Wat een weelde!

Butskoppengekte bij Jan Mayen (foto: Dirk De Smet/Natuurpunt)

Kleine alkjes schieten als zovende tennisballen voorbij. Als ze nog sneller met hun vleugeltjes zouden slaan, vallen ze er af. Zeker weten. Net badeendjes die hier met hun volle goesting zijn. Dat zie je zo aan hun snoetjes. En het gaat maar door. Vijf Witsnuitdolfijnen scheren met hoge rugvin door een ijskalmte zee. Een spiegeltje. Zelden gezien. Zelfs Bruinvissen worden bij deze kalme zeegang voor iedereen een makkie om op te pikken. Het mag ook wel eens gemakkelijk zijn. Een bulterige rug keidicht bij het schip. De lange witte flippers zijn door het water heen zichtbaar. Bultrug. Geen twijfel. Maar de kanjer zinkt weg en laat zich enkel nog een paar keer in de verte terugvinden. Hopelijk komen er fraaiere herkansingen. Drie vermeende Noordse vinvissen doen de determinatiegemoederen hoog opblaaien. De foto's maken volgens een handvol mensen de determinatie sluitend. Ik denk dat het handvol het verkeerd voor heeft. Size-illusion, heet zoiets. Door de kalme zee is alles zeer goed zichtbaar. Wat klein is, lijkt plots echt groot. Geen opvallende blow, verkeerde vinvorm, te klein. Geen twijfel mogelijk: Dwergvinvis. Bevraging bij walvisautoriteiten (bij thuiskomst) bevestigt deze determinatie. Maar goed: de zee is vrijheid. Zij die er een Noordse willen in zien: het mag, al is het hartstikke fout. Ik blijf op de brug tot 02:34. Mijn oogleden verliezen het van de zwaartekracht. De slaap komt gauw. De dag was mooi.

Woensdag 11 juni: de vulkaan van An

Sinds het oversteken van de poolcirkel zakt de zon niet meer in de zee. Vandaag gaan we aan land, op Jan Mayen. Een welkome afwisseling na vijf volle zeedagen. Een vulkanisch eiland, 600 km ten noordoosten van IJsland. Voor de eilandfanaten: deze steenpuist is 373 km² groot. Het hoogste punt, de machtig mooie Beerenberg, is goed voor 2.277 meter. De vulkaan was eeuwenlang in rust, maar in 1970 barstte ze nog eens uit. In 1985 volgde werd er nog wat gegromd maar sindsdien bleef het stil. Het akelige aan vulkanen is echter dat hoe langer het stil blijft, hoe groter de kans dat er de volgende eruptie nakend is. Dikbekzeekoet, Zeekoet (de gebilde vorm), Zwarte zeekoet en Kleine alk badderen op het water. Drie Middelste jagers (adult met prachtige lepels) verrassen.

De landing heeft wat van een kruising tussen een uitje met 'The A-team' en D-day. Het gros zet droog voet aan land, tussen een Steenloper en acht Bontbekplevieren. De souvenirshop draait een gouden omzet. Aan de ingang van het Stasjon hangt een fraaie spreuk. *'Theorie is wanneer je alles begrijpt maar er niks werkt. Praktijk is wanneer alles werkt maar niemand begrijpt waarom. In dit station worden theorie en praktijk zodanig gecombineerd zodat niets werkt en niemand begrijpt waarom'*. Maar we kwamen voor een wandel, dwars over het eiland heen, door desolate lavavelden, tussen aangespoeld Siberisch hout, op een godvergeten plek. Een kleine 10 km, licht hellend, lavarotsen, twee Tapuiten, vier Goudplevieren, gewapende gidsen, dode IJsgors, dode Sneeuwgorst, dode Papegaaiduiker. Dit is één van de plekken waar het leuk is om voet aan wal te zetten maar waar ze me toch geen jaar zouden kunnen houden.

Noorse humor aan de ingang van het 'stasjon' (foto: Jack Folckers/Inezia Tours)

Bill leidt zijn groep naar een rots Kleine alken. Een schitterend zicht: honderden gultige pluimballetjes, kirrend op hun plekje. Het is lente. Er wordt wat gepaard, er wordt een ei

gelegd en de fotografen draaien overuren. Alweer. Persoonlijk hoogtepunt: een vergane schedel van een Groenlandse walvis op een stenen strand. Eigenlijk zou je hier even alleen moeten kunnen zijn. Het geluid van brekende golven, een koude noordwester en beenderen die herinneren aan droeve tijden. Op het hoogtepunt van de walvisvangst (in de 17de eeuw) bevonden zich in de zomer meer dan 1000 mensen op het eiland. De Groenlandse walvissen hebben het geweten. De soort stierf er bijna uit en de vangst rond Jan Mayen eindigde tussen 1640 en 1650. Het eiland werd verlaten wegens 'geen walvis meer'. Intriest. De plantenmannen vergapen zich aan Alpenvrouwenmantel, Oesterplant en Poolpaardenbloem.

WC op Jan Mayen: de grauwte nabij (foto: Frank Maes/Natuurpunt)

Na een zodiacritje naar een vogelrots (wat zat die Grauwe gans hier te doen?) gaat het richting Plancius. Een man Koningseider doet een dut maar ondanks de pluimen in de kop, is dit voor velen toch een langverwachte eind. Het avondeten gaat de mist in omdat de Beerenberg eruit komt. Voor An gaat een droom in vervulling: de top van 'haar' vulkaan zien, in volle glorie. Wat een zicht! Groepjes Dikbekzeekoet vliegen tegen de witte vulkaanflank. Een oogverblindende afsluiter. Een koude wind steekt op. Morgen wacht het pakij.

Donderdag 12 juni: Herwig zien

De Kleine Alkjes laten zich nog steeds gelden, al zijn we al een heel eind van de broedkolonies van Jan Mayen verwijderd. Leuk om die witzwarte badeendjes te zien in hun volle element. In Vlaanderen zijn ze best triest. Na elke forse najaarsnoordwester komt er wel een aantal naar de Noordzeekusten toegewaaid. Het gros van die beesten gaat eraan voor de moeite wegens gebrek aan eten. In de Groenlandse zee, waar we nu ronddobberen, doen ze het vooral met copepodes. *Calanus borealis* en *Calanus finmarchicus* zijn de favoriete hap. Beide soorten houden zich op aan de rand van het pakij. Maar als het pakij opschuift richting noord, wordt een vluchtje heen-en-terug vanuit de broedkolonie naar de pakijstrand

almaar verder. Zo ver zelfs dat papa Kleine alk niet op tijd terug geraakt in de broedkolonie. Resultaat: bij aankomst wordt papa, met een krop vol eten, opgewacht door een dood, verhongerd jong. Had ie dan geen voedsel kunnen zoeken dichterbij huis? Toch wel. Maar daar gaat het vooral om *Calanus atlanticus*, een soort die vanuit het zuiden oprukt en de plek van beide koudwatersoorten inneemt. Probleem: deze klimaatkanarie is veel kleiner en minder voedselrijk dan de twee ijssoorten. Het wordt dus kiezen tussen de cholera of de pest. Ofwel een pokke-eind vliegen om kwalitatief hoogwaardig eten voor de jonkies te halen, of dichtbij huis junkfood opvissen.

De dag dobert voort, zachtjes, naar een waanzinnig hoogtepunt. Rond 19.00 vaart de Plancius het driftijs binnen. Man, man, man: wat een ervaring. De groep vergaapt zich met open mond aan duizenden voorbijrijvende ijsschotsen van een ongeziene puurheid. Ongezien, du jamais vu, einfach unglaublich. Dit overtreft alles. Een ijswoestijn vol pure schoonheid. Sporen van Ijsbeer worden vrij vlug opgepikt. We zijn het Rijk van de Beer binnengetroten. Niks dan spanning. We hebben even voor we het ijs weer uitvaren. In die tijd moet het gebeuren: één van de meest mythische soorten ter wereld vinden. Eten genoeg: keischone Klapmutsen, een enkele Ringelrob, fraaie groepjes Zadelrob. Uren turen met het blote oog, verrekijker, telescoop, door 352 Natuur.ogen. En dan komt zo'n botergele beer door het beeld van Herwig gewandeld. 'Ijsbeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeer!' Rustig over zijn bevroren ijszee, met een berenlange vacht en een verraderlijk schattige snoet. Dodelijk verraderlijk. Langzaam strollen over bevroren water. De kapitein brengt het schip met volle respect naar deze witte fluffie toe. Het schijnt hem niet te deren. Hij is the King of the Polarjungle. Dit is echt! Veel gekker hoeft het niet worden. Je kan dit niet met woorden vatten (of ik kan dat alvast niet). Een mannetje, 7 à 8 jaar, op een kill, in het pakij, geflankeerd door drie Ivoormeeuwen en een Grote burgemeester die hopen op een smakelijk restje.

Herwig, de Ijsbeer. Een ijsingwekkend hoogtepunt van de eerste Natuur.reis (foto: Guy Huylebroeck/Natuurpunt)

We zullen onze beer voor het gemak even Herwig noemen, naar zijn ontdekker. Zo hoort dat. Keurig en netjes. Herwig heeft een wel erg cleene snoet. Geen littekens, een nog ietwat jongensachtig uitdrukking. Hij heeft nog geen gevecht om een vrouwtje mogen voeren. Daarvoor is hij nog niet sterk, niet fors, niet krachtig genoeg. Misschien heeft hij zelfs deze kill niet zelf gemaakt maar heeft een collega beer de klus geklaard en is de rechtmatige eigenaar er om wat voor reden dan ook vandoor gemoeten. Zijn snoet is maagdelijk wit: geen bloed, geen blubber, keurig fris, recht uit de badkamer. Herwig had ons van ver in de smiezen. Snuit omhoog, geuren snuiven. Dat een troep Natuurpunters op een boot vreemd ruikt en weinig van doen heeft met de bekende robbengeur, zal hem na deze ontmoeting wel duidelijk zijn. Niet dat we hard zouden stinken (al moet ik zeggen dat ik zelf toch ook niet alle geuren in onze kamer meteen als vrolijke lavendel zou omschrijven) maar we ruiken onbekend. De geurende berenboot moet toch even van naderbij worden onderzocht. Herwig gaat op de achterpoten staan. Neus in de lucht. Snuiven, snuiven, snuiven. En kijken. En beslissen wat te doen. Should he leave or should he go?

Even gedag zeggen aan die Natuurpunters (foto: Guy Huylebroeck/Natuurpunt)

Op de Plancius, waar doorgaans zo veel getetterd wordt dat je zou denken dat je op de jaarlijkse wafelenbak van de boerinnenbond zit, is het nu muisstil. Stil in een onmetelijke wijdsheid van het pakijs. Intussen voert het schip met een gepaste slakkengang dichterbij. Rupert, de ijsberenexpert, volgt alles met een argus oog. Van zodra hij de indruk krijgt dat Herwig zich niet erg prettig zou voelen met onze aanwezigheid, moeten we weg. Maar Herwig lijkt het wel te vertrouwen. Hij neemt een ijsbrok, dolt er wat mee, hapt een stukje in zijn mond. Met een iets te dikke kont waggelt hij weer naar zijn dode rob. Eventjes wat hersentjes en blubber eten. De Drieteentjes vliegend *kitiwakend* rond het schip. Wat een heerlijk geluid. Wat een onmogelijk setting. De stilte is oorverdovend, de ontroering ontroerend. Na meer dan 50 Ijsberen is dit zonder niet de minste twijfel mijn beste waarneming ooit. Vital heeft het niet meer en zet het bijna op een wenen. Echte mannen

huilen niet maar als dit je niet ontroert, ben ik graag geen echte man. Een uur deel mogen zijn van zoveel oerkracht, zo'n ongereptheid: dit is een overweldigende, ingrijpende ervaring. Nooit gedacht dat we dat met zoveel gelijkgezinden zouden mogen delen. Mocht Natuurpunt een afdeling Noordpool oprichten, dan hebben we bij deze alvast 116 ereleden. Ik ben moe (al 36 uur niet geslapen ...) maar de dankbaarheid van deze groep geeft een enorme voldoening voor al diegenen die twee jaar lang aan deze trip hebben gesleuteld.

Immense opluchting: de beer is binnen! De trip kan niet meer stuk (foto: Frank Maes/Natuurpunt)

Maar nu moet de stekker er echt even uit. Even een powernapje. Om er morgen weer vol tegenaan te gaan.

Vrijdag 13 juni: hoe vettiger, hoe prettiger

De klapmutsteller tikt aardig aan. Klapmutsjonkies zijn best stoer. Vers uit de mama is zo'n kleine blubberworst goed voor 25 kg. Vier dagen later stapt ie al met 50 kg van de weegschaal. Geheid een goeie klant voor de weight watchers. Het geheim van snel vervetten? In het speksel van de pups worden speciale enzymen geproduceerd waardoor de opname van de melkvetten voor een deel al doorgaat in mond en maag (bij de meeste zoogdieren gebeurt dat pas in het darmkanaal). Als je iets echt vettigs wel proeven, is klapmutsmoedermelk een topper. Een vetpercentage van 60% is waanzinnig. Maar voor de pups geldt vooral: hoe vettiger, hoe prettiger. Na vier dagen laat mama Klapmuts haar jong in de steek. Geen enkel zuigdier doet dat zo snel. Vier dagen tijd om aan te vetten als gek.

De Plancius laveert aan de rand van het pakijs. De kapitein zoekt een goeie ingang in het pak maar het lukt niet zo. Moeilijk. Blijven zoeken of het ijs verlaten? Na overleg gaan we voor de tweede optie. Het zekere voor het onzekere. De dagelijkse routine zet zich door: eten, spotten, voordrachten, getetter, drinken, slapen. Deze groep is top. Niemand die uit de boot

valt (al een geluk). Geen vaste plaatsen in de dining room. Iedereen praat met iedereen. Net wat we wilden. Samen sterk.

Een mens wordt verwend. Ivoormeeuw haalt nog net een blog. Zadelrobber liggen wat weg te lummelen op hun schots. Een gemoedige rust maakt zich meester van de Plancius. We hebben Herwig gezien. De hoofdvogel is binnen. Rosse franjepoot hier, Zwarte zeekoet daar, Grote burgmeester ginder. Paukeslag van jewelste wanneer de horizon wordt opgeschrikt door een blaft van een blow. En nog eens. En nog eens. En nog eens. Niet iedereen weet wat er nu net werd gezien, waar ze moeten kijken. Als rusteloze mieren zwermen de Natuurpunter over de dekken, niet goed wetend waarheen, niet goed wetend waarom. Vijf minuten gaan voorbij. Tien minuten. Niks. Een nieuwe spuitfontein zit er aan te komen. Als een vulkaan die op uitbarsten staat maar waarvan het exacte moment van eruptie nog niet zeker is. Maar uitbarsten zal ze. 'Blow!'. De spuitfontein wordt gauw door iedereen opgepikt en een Gewone vinvis komt keurig langszij, aan bakboord, op minder dan 100 meter. Wat een feest! Toegegeven: het is geen IJsbeer, maar deze kerels maken toch ook best wel indruk. Dubbel spuitgat, rugvin, staartwortel, diepe duik, voetafdruk: alle vakjargon uit de boekjes wordt plots realiteit. We staan vlakbij het tweede grootste zoogdier dat ooit op deze planeet heeft vertoefd. Hoe cool is dit! Even meegeven dat het kwik aan dek intussen naar -3 °C is gezakt.

Vanavond is er BBQ. Buiten. Op het achterdek. Voorbijrijvende ijsschotsen staan in voor een weergaloze setting. Vanavond speelt ook Nederland tegen Spanje. Het handje Nederlanders aan boord wordt aardig wat geënd met een voorspelbare eclatante nederlaag. Na de wedstrijd (de kaaskoppen haalden het met 5-1 van de Spanjaarden) is het voor iedereen duidelijk dat hier fraude in het spel moet zijn. De geurende worst lokt wat nieuwsgierige Noordse stormvogels en zowaar een Kokmeeuw. Wat heeft die hier verloren? Op de afterparty draait Thijs het 'beste' wat Nederland aan muziek te bieden heeft ('Boys, boys, boys' van de rondborstige Sabrina).

Zaterdag 14 juni: crèmewit, brede meloenkop, geen vin

De walvissen hebben ons vannacht een neus gezet. Rond 04:00 werd er behoorlijk wat geblowd. Toch een heel klein beetje balen dat we hier niets meer konden uit halen. Maar een mens wordt gauw verwend en wil al vlug te veel. Vandaag zitten we weer in los pakij. Duizenden Kleine alkjes, tientallen Zwarte zeekoeten en een handje Papegaaiduikers pendelen tussen nest en zee. Voor hen zijn het drukke dagen. Voor ons iets minder. Toegegeven: er wordt weinig gespot vandaag. Steeds meer van hetzelfde. Maar dat is goed. De zee kan leeg zijn. En ook leegte kan mooi zijn.

Alle notie van tijd vervaagt. De pooldag heeft het duister al lang verdreven. Wat de klok ook aangeeft: het blijft dag. Alleen op de wereld, in een onmetelijke vlakte van water en ijs. Ijs, ijs, en nog eens ijs. Helblauwe zoetwaterwatervlakjes middenin vele schotsen doen denken aan een peperdure villawijk waarbij elke schots over een zwembadje met azuurblauw water beschikt. Vaste gasten in de slipstream van het schip zijn Noordse storm, Grote burg, Drieteen en een enkele Ivoormeeuw. Zo boven een witte vlakte raakt een nog wittere vogel gauw zoek. De autofocus weet niet waar ie het heeft door al dat wit op wit. Ver weg is *Noorderlicht* te zien. Geen blauwgroene, dansende slierten in de lucht. Daar is het niet het seizoen voor. *Noorderlicht* is een zeilschip. Ook de *Expedition* dobbert tussen de schotsen. Elk schip bijt zich de tanden stuk op het ijs dat de planning genadeloos doorkruist. Wat vijf minuten geleden nog een zekerheid was, is vijf minuten laten onmogelijk. Welkom in de Arctis.

En dan is het weer van dattem. Een soort, een jel, paniek, aanwijzingen en - eens gevonden - bewondering. Intens geluk bij een Beloega die zich vlak voor het schip door het ijs een weg baant. Wat is dit (nog maar eens) mooi! Crèmewit, brede meloenkop, geen vin. Vinnen zijn niet zo handig wanneer je meer onder dan boven het ijs zit. En wat niet handig is, wordt ronduit weggeëvolueerd. Dit zijn mijn toppertjes, al sinds een eerste ontmoeting in de Varangerfjord, enkele decennia geleden. Ik heb het wel voor wit. Sneeuwuil, IJsbeer, Beloega: het zijn allemaal mijn vriendjes.

Lachende snoet van een Beloega. Lekker mega. (foto: Jack Folckers/Inezia Tours)

Voor het eerst wordt de boot uit haar nachtrust opgeschrikt door de intercom. Een coole Baardrob. Eentje met een bevroren moustache, zoals meneer Pijp in de 'Clo-clo-clan', een topper in de Nero-reeks. Vettige blubberworsten zijn het, goed voor een goeie 300 kg. Machtig. Het rijtje Arctische soorten wordt almaar langer. En het beste van al is dat het stuk voor stuk om topwaarnemingen ging.

Pieter en Dominique vechten een leuk robbertje uit om zo snel mogelijk hun blog aan het prikbord te krijgen. De reacties zijn leuk, zondermeer. Morgen wordt weer een nieuwe dag. We gokken, hopen, bidden tot Neptunus voor Walrus. En Rendier. En Kleinste jager. En Brandgans. En Kleine rietgans. En Alpensneeuwhoen. En Sneeuwgorse. En Paarse strandloper. En Roodkeelduiker. En IJseend. En nu slapen.

Zondag 15 juni: Neptunus is gul vandaag

'Good morning everybody. Good morning. A group of Walrusses is welcoming us in front of the bow. Dress warmly, 'cos we've got some snow'. Acht Walrussen duiken op, vlak naast de Plancius. IJsschotsen drijven uiteen en komen weer samen, als puzzelstukken van meringue. Mastodonten van besnorde zeemansgezichten duiken tussen de schotsen door. Ze zijn

nieuwsgierig en laten tot vlak onder de reling met graagte hun ivoorwitte slagstanden zien. Ze zijn niet bang van de tandarts want ze hebben goed gepoetst. Zelfs onze Russische kapitein verlaat even de brug voor enkele kiekjes. Russen onder elkaar.

Walrussen steken hun loddervette lijven met frisgepoetste tanden even boven water (foto: Guy Huylebroeck/Natuurpunt)

Omdat de Walrussen naar ons zijn gekomen, hoeven we niet meer aan wal te gaan naar een vaste haul-out in Magdalenafjorden. Dat doen we later wel, in Poolepynten. Een vermeende IJsduiker vliegt langs. Het is ondertussen echt zon-dag geworden, op weg naar Kongsfjorden. Een verre vogel op een helling. Wit, kipachtig: Svalbardsneeuwhoen. Knap gespot, vanaf het dek. Verwoed wordt geprobeerd om de locatie van deze endemische ondersoort te duiden: *'Daar, links van die middelste, driehoekige rots. Hoe moet ik dat nu uitleggen? Ge hebt die oranjekleurige, ovale steen. Vanaf daar een goeie tien meter naar rechts, daar is zo'n groenige plek. Korstmoss of zoiets. En daar wat boven links. Waar die Eidereenden vliegen. Daar NU vlak onder'*. Uitleggen tot iedereen het gezochte in de gaten krijgt. Omdat het moet. Tot 't Nut van 't Algemeen.

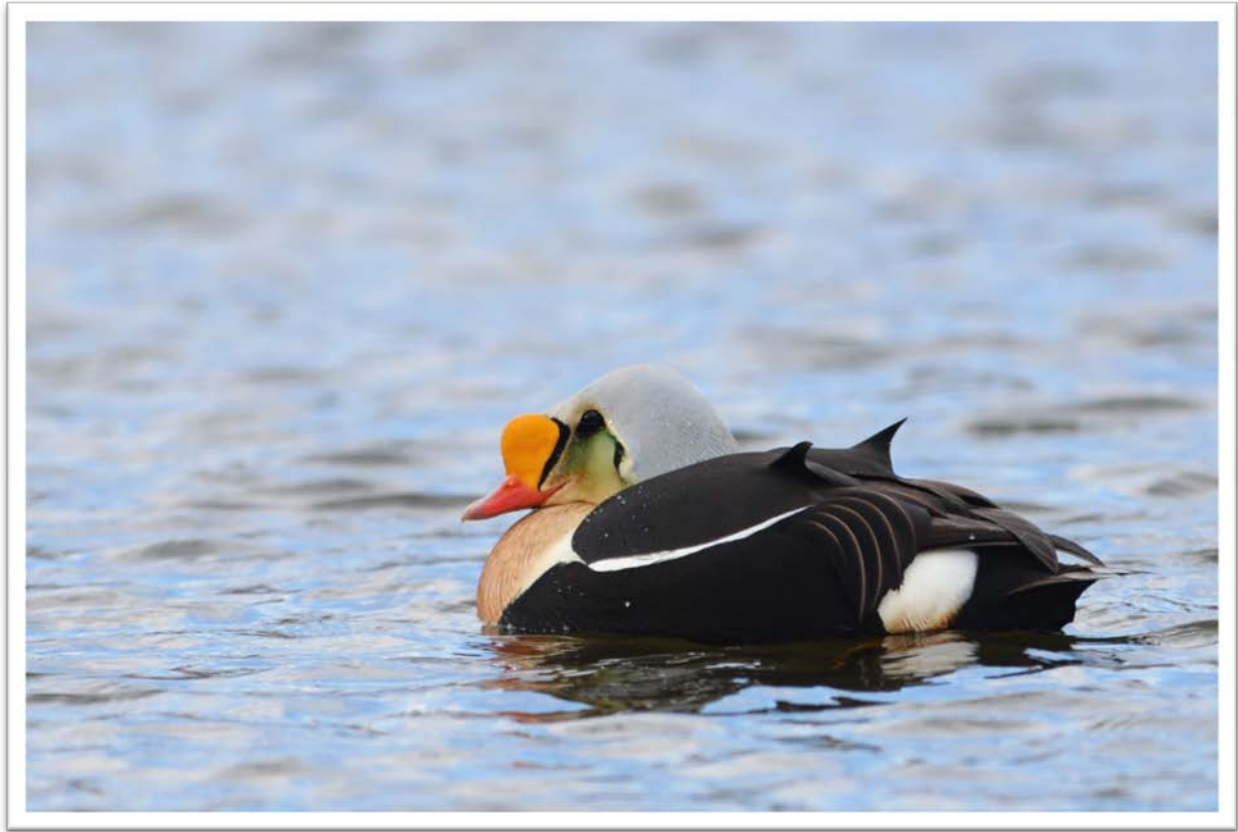
Zodiac-ritje naar het eiland Blomstrandhalvoya, naar Ny London, een kleine verlaten nederzetting. Begin 20ste werd hier nog gepoogd om marmer te ontginnen, maar die vlieger ging niet op. Slechte kwaliteit, vol breuklijnen, meteen klaar voor de vuilbak. Restanten van dit grootse maar geflopte project zorgen voor wat industriële archeologie. Moe metaal, bruin verroest, de natuur die wint, de mens druipt af. Er ligt nog veel sneeuw. Bevroren sneeuw. De verkenners effenen het pad. Wie het waagt dit pad te verlaten, heeft prijs. Wegzakken in het pak of plat op de buik. Sneeuwbaggeren, met de elegantie van een Nijlpaard in een porseleinwinkel. De lichtgewicht schuifelen over het sneeuwdek, gewicht gespreid, voorzichtig, voetje voor voetje.

Schuifelen over sneeuwijs (foto: Frank Maes/Natuurpunt)

‘The summer weather on the west coast of Spitsbergen is often windy, grey and wet, and it needs some luck to see the scenery of Kongsfjord in all its splendor from the beach up to the mountaintops’. Volgens de brochure hebben we dus nog maar eens geluk. Strakke hemel, azuurblauwe zee, rimpelloos. In de verte pieken drie bergtoppen, keurig op een rijtje. ides kregen de naam ‘de drie kronen’. Kongsbreen, een fraaie gletsjer, mag er ook zijn.

Vogelaars komen aan hun trekken. Man Koningseider, Noordse stern, Kleine jager, kwebbelende IJseend, Eider, Brandgans, Kleine rietgans, Roodkeelduiker. Neptunus ziet ons graag. Wolkjes Kleine alk en Dikbekzeekoet vliegen af en aan. Het is een vertrouwd beeld geworden. De Arctische lente is pril. Witte man Alpensneeuwhoen maakt bruine vrouw het hof. Vrouw Noordse stern heeft met afhangende vleugels aan dat ze klaar is voor ‘de daad’. Sneeuwgorz zorgt voor begeleiden gezang. Paarse strandlopers op rotsblok. Kleine rietgans op nest. Rendier, prullend aan korstmossen die van onder de smeltende sneeuw de kop opsteken. Topper is een paartje Kleinste jager op het strand. Eentje is gekleuringd. Zwarte letters (FX) op witte achtergrond aan rechterpoot. Aan de kleurring hangt een zendertje.

Man Koningseider: Arctische pracht (foto: Dirk De Smet/Natuurpunt)

Terug aan boord wordt het avondeten met een toet(je) afgesloten. Een blow galmt door de intercom. Een Gewone vinvis speelt kat en muis met de Plancius. Onze Rus positioneert het schip weer ideaal. De 'Gewone' lijkt er geen erg in te hebben en gaat rustig door met spuiten, rugje krommen, staartwortel tonen, machtig wezen. Het is de bekroning van een uitzonderlijke dag. Neptunus was gul vandaag.

Maandag 16 juni: Poolepynten

Poolepynten, dus, in de straat van Forlandsundet, genoemd naar de Britse walvisvaarder Jonas Poole. We gaan aan land voor een walruswandel. Een goeie 2.000 zouden er nog zijn op Svalbard. Het gaat redelijk met ze, sinds de soort in 1952 officieel werd beschermd. Geen meedogenloze killingfields meer. Geen handel in ivoren slagstanden. Een kudde van 39 stieren ligt ruftend op het strand. Ze hebben lak aan ons. Eentje licht de kop op en stelt met een lodderoog vast dat ze weer veel bekijks hebben vandaag. Vreemde situatie: in Svalbard worden bijna uitsluitend mannetjes gezien. Voor vrouwtjes en kalfjes moet je richting Barentssee. Een eerste Poolvos struint over het strand.

Het Arctische gevoel zit er goed in. Een paartje Rosse franjepoot landt net voor de Walrussen, twee Roodkeelduikers vliegen over, een Bontbekplevier en twee Kanoeten pikken wat weg en langs de Plancius zwemmen 50 Beloega's. Wat een uitje! Het totaalplaatje van deze trip begint er onderhand behoorlijk indrukwekkend uit te zien. We zijn intussen al 12 dagen van huis. Voor de meesten is alle besef van tijd intussen totaal zoek. Dat dit sprookje morgen echt eindigt, lijkt onmogelijk.

Vrouw Rosse franjepoot: een Arctisch bloeddrupje (foto: Dirk De Smet/Natuurpunt)

Een laatst middagmaal. Een laatste avondmaal. Een laatste quiz. De eerste Natuur.reis zit er bijna op.

Een Plancius vol dolenthoeziaste Natuurpunters. De North Atlantic Odyssey 2014 werd een overweldigend succes (foto: Jack Folckers/Inezia Tours).

Een aaneenrijging van ongelofelijke momenten: 9 Ivoormeeuwen, 4 Kleinste jagers, 4 Kleine jagers, 3 Middelste jagers, 44 Grote jagers, 3 Rosse franjepoten, 19 Stormvogeltjes, 12 Beloega's, 30 Bruinvissen, 2 Noord-Atlantische dwergvinnissen, 4 Gewone vinnissen, 1 Bultrug, 61 Noordelijke butskoppen, 44 Orca's, 17 Witsnuitdolfijnen, 8 Tuimelaars, 1 Grijs zeehond, 1 Gewone zeehond, 6 Klapmutsen, 1 Baardrob, 1 Ringelrob, 36 Zadelrobben, 58 Walrussen en 1 IJsbeer. Geef toe: voor 1.695 euro toch lang niet gek! En er werd meer gezien, veel meer (dit is enkel mijn eigen lijstje) maar een trip richting Noord is geen goeie keuze als je gaat voor een hoge biodiversiteit. Voor meer soorten kan je terecht in eender welke tuin in het centrum van Gent. Maar wat een kwaliteit! En wat een soorten! Een weergaloos succes, met dank aan ieder die hier zijn steen toe bijdroeg. Dit overtreffen wordt moeilijk, maar moeilijk gaat ook. Tot volgend jaar!

Inspirerende beesten (tekening: Irissa Bogaerts)

Dinsdag 17 juni: Longyearbyen kleurt Vlaams

Of toch niet? Niemand vliegt immers naar huis vandaag. Dus zien we elkaar nog een paar dagen langer. Gewoon. Omdat Longyearbyen te zwaar de moeite is. Het team van Oceanwide brengt ons met gezwinde vaart aan land. Zodiacstijl. Net de landing op Normandië. Geen geweren, dat niet, al doet het brede arsenaal aan statieven, telescopen en andere optische buizen wel wat dreigend aan. De groep zwermt uit. Hotel, guesthouse, camping. Even kleurt Longyearbyen Vlaams. Te voet, met mountainbike, in een huurbusje: het gaat zijn gang. De camping is top. Marco, de plaatselijke Kleine jager, verwelkomt de gasten. Ronduit machtig: een Kleine jager op armlengte afstand. Geen schrik, geen wantrouwen, de makheid zelve. Het is geen IJsbeer maar ook dit wordt een onvergetelijk koestermoment. Gepaste stilte is hier op zijn plaats. De vogellagune in Hotellneset, aan de zee kant, werd aangelegd in 1973, tijdens de werken voor het achterliggende vliegveld. Drieteenmeeuwen maken er de dienst uit, naast IJseend, Eider en Noordse stern. Te horen aan hun gekwebbel, lijken ze klaar voor het nakende broedseizoen. Op zee dobberen enkele mannetjes Koningseider.

Marco, de vedette van de camping (foto: Dirk De Smet/Natuurpunt)

In gespreide slagorde trekt de groep naar Bjorndalen, op naar Fuglefjella. De helling naar Platåberget is één en al gekir van Kleine alkjes, galmend door het ijzige dal. Hier wordt de wereld herleid tot haar essentie. Schoonheid op een grijsstenen helling. Dit is het. Dit is af. De Kleintjes vliegen heen en weer. Dat gaat best goed, met die mini-flappertjes. Landen is echter niet zo hun ding en heeft meer weg van onbeholpen neerploffers. Maar ze vinden het wel fijn. De weg terug is goed voor een Poolvos. Voor hem breken binnenkort gouden dagen aan. Alles wat straks uit het ei piept, kan zo de vossenmuil in. Overvloed. Maar er staan de vosjes rond Longyearbyen ook bange dagen te wachten. Op 4 januari 2011 viel een Poolvos vier honden aan op Hopen, een klein eilandje in het zuidoosten van de Svalbard-archipel. Uit een postmortem analyse van de voshersenen bleek dat het beest besmet was met rabiës. Wat er van aan is, is niet duidelijk maar het gerucht gaat als zouden net daarom heel wat Poolvossen in Longyearbyen zijn gedood. Hoe het ook zij: er liepen er toch nog steeds behoorlijk wat rond.

's Avonds lijkt de Svalbar een Vlaamse enclave. De Rode Duivels geven Algerije partij op de Wereldbeker in Brazilië. We gaan winnen. Na zoveel geluk op de Odyssey moeten we ook deze klus kunnen klaren. Algerije komt er maar sporadisch uit. Op een zeldzame counter laat Vertonghen zich rollen door Feghouli: hij schat een hoge cross verkeerd in en moet een penalty toestaan. Feghouli rolt in minuut 25 de bal vanaf de elf naast Courtois. Het Belgische antwoord bestaat enkel maar uit afstandsschoten, vooral van de voet van Witsel. De Algerijnse doelman lust er wel pap van. Met de inbreng van Mertens na de rust lijkt het tij te keren. Maar pas wanneer Origi de onzichtbare Lukaku komt aflossen, komt er meer schwing in het Duivelse spel. Fellaini brengt raad. Hij kopt de cross van De Bruyne schitterend in de kruising. België voetbalt nu voor het eerst bevrijd, maar grote kansen levert dat niet meer op. Tot De Bruyne met een knappe tackle de angel uit de Algerijnse aanval haalt en de counter op gang zet. Hazard drijft de bal op en maakt gebruik van de loopactie van Origi om Mertens te

bedienen. Die schiet de bal vol vertrouwen voorbij M'Bolhi. De muur is gesloopt, het vervolg wordt een koud kunstje. 2-1. Er is niets meer aan te doen, we worden wereldkampioen.

Poolvos die witte wintervacht inruilt voor frisser zomerplunje (foto: Guy Huylebroeck/Natuurpunt)

Woensdag 18 juni 2014: de hondenkennel

Zegezeker gaat het vandaag richting Adventdalen. Vlakbij voor wie in de stad slaapt, een fikse wandel voor de campinggasten. Geen erg, want onderweg gooien baltsende paartjes Alpenskeeuwhoene hoge ogen. Handtam. Alweer. Adventdalen is een lange vallei, makkelijk bevoegbaar vanaf de weg tussen Longyearbyen en Bolterdalen. Bij de hondenkennel staan al heel wat Natuurpunters. Leuke plek, al geurt ze wat. Met ca. 350 nesten zit hier één van de grootste eiderkolonies van Svalbard. Een Poolvos en een adulte Grote burgemeester wachten hun beurt af om een broedend eiderwif een ei afhandig te maken. O, groot vogelverdriet, want beide slagen moeiteloos in hun opzet. Even later krijgen de sledehonden hun dagelijkse hap versneden Ringelrob. Een geringde Ivoormeeuw probeert een robbenkruiemel mee te pikken. Intussen aan de andere kant van de weg: baltsende Paarse strandlopers, Bonte strandlopers en een paartje Rosse franjepoot. Wat een Arctische weelde! De compacte groep vogelaars spreidt zich uit tot een langgerekt lint. Bij Isdammen is het tijd voor een ijseendenshow, op het waterspaarbekken gevuld met water van de Endaselva. Veel soorten zitten er niet maar wat er zit is (alweer) top. Twee paar Koningseider, Roodkeelduiker in zomerkleed, Bontbekplevier, immer begeleid van zingende Sneeuwgorzen. Richting Bolterdalen schrijven we een paartje Grauwe franjepoot bij op de triplijst. Het is koud. Het is lente. Spitsbergen bloeit. Poolvossenstaart, Vierkante lavendelhei, Arctische hoornbloem, Poollepelblad, Achtster, Poolheermoes, Arctisch wollegras, Alpenzuring, Arctische klaproos, Wollig en Harig kartelblad, Levendbarende duizendknoop, Sneeuwboterbloem, Hangende steenbreek, Zuiltjessteenbreek, ...: een beetje opzoekwerk brengt onze strepers zo op 45 soorten. Lang niet slecht.

Ivoormeeuw, wachtend op haar dagelijkse hap aan de hondenkennel (foto: Dirk De Smet/Natuurpunt)

Beetje bij beetje verlaat het Vlaamse legioen de stad. Elke dag trekken groepjes richting vliegveld. Het is voorbij. Ook voor mij. Maar het is goed geweest en lang zal het vast niet duren eer we hier weer staan. Gebeten door het poolvirus.

Dominique Verbelen/[Natuurpunt](#)

